

Производство на плодове в България през 2002 година

Около 24 хил. стопанства са произвели 137 хил. тона плодове, от които 35.7% сливи, 19.3% ябълки, 11.4% череши, 7.4% праскови, 5.5% вишни и 3% кайсии. 78.4% от произведената продукция е реализирана в търговската мрежа, 14.5% е продадена директно на предприятия, преработващи плодове.

През 2002 год. анкетата за заетостта и използването на територията на България отчете около 80 хил. хектара площи с овощни насаждения. От тях са реколтирани 68%, а 9% са младите, още невстъпили в плододаване.

В резултат на реструктурирането на отрасъла една част от площите, заети с овощни

насаждения, временно остават извън действащите стопанствата. Тези овощни видове са в плододаваща възраст и е възможно още през следващата стопанска година да бъдат реколтирани. Неподдържането им през съответната година не е предпоставка за определянето им като изоставени.

Площ на реколтирани овощни насаждения през 2002 год. (хектари)

Райони	Ябълки	Круши	Кайсии и зарзали	Праскови и нектарини	Сливи	Череш	Вишни	Оре	Малини	Други овощни видове	Общо
Северозападен	60	22	187	46	223	60	67	93	48	592	1 398
Северен централен	802	15	818	1 945	6 568	1 070	179	225	309	7	11 938
Североизточен	1 279	10	3 336	429	2 684	704	476	3 161	514	19	12 612
Югоизточен	1 104	11	192	1 148	297	1 375	2	439	12	4 642	9 222
Южен централен	2 428	86	45	333	6 022	2 335	1 776	1 844	32	268	15 169
Югозападен	303	121	29	109	284	1 207	258	6	54	1 345	3 716
Общо:	5 976	265	4 607	4 010	16 078	6 751	2 758	5 768	969	6 873	54 055

Източник: МЗГ, дирекция "Агостатистика" – "Наблюдение на производството на плодове – реколта '2002"

През 2002 год. се наблюдава намаление с 12% на реколтираните площи в сравнение с 2001 год.

От основните видове овощни насаждения сливите имат най-висок относителен дял в общо реколтираните площи, следвани от черешите и кайсиите.

Младите, невстъпили в плододаване, овощни насаждения през 2002 год. са 7 020 хектара. От основните видове черешите се отличават с най-висок относителен дял в общите площи с млади, невстъпили в плододаване, овощни насаждения, следвани от кайсиите и вишните.

Резултати и анализи

Производство на плодове реколта 2002

Производство на плодове (тона)

Райони	Ябълки	Круши	Кайсии и зарзали	Праскови и нектарини	Сливи	Череша	Вишни	Орехи	Малини	Други овощни видове	Общо
Северозападен	156	41	32	63	418	26	110	66	395	845	2 152
Северен централен	959	9	393	4 306	11 074	1 768	447	132	1 081	51	20 220
Североизточен	6 098	18	3 436	917	10 528	728	1 589	977	2 204	50	26 545
Югоизточен	1 660	37	178	3 325	623	1 648	7	252	59	5 194	12 983
Южен централен	15 930	294	46	1 378	25 427	7 432	5 348	786	135	319	57 095
Югозападен	1 614	682	74	144	821	4 052	28	16	64	10 287	17 782
Общо:	26 417	1 081	4 159	10 133	48 891	15 654	7 529	2 229	3 938	16 746	136 777

Източник: МЗГ, дирекция "Агростатистика" – "Наблюдение на производството на плодове – реколта 2002"

От общо произведените плодове през 2002 год., с най-висок относителен дял се отличава реколтата от сливи и от ябълки. Реколтата от круши е едва 0.8% от общо произведените плодове. Южният централен район е най-големият производител на плодове. Производството в този район представлява 41.7% от общото производство за страната.

Среден добив (кг/ха)

Среден добив (кг/ха)*

Район	Ябълки	Круши	Кайсии и зарзали	Праскови и нектарини	Сливи	Череша	Вишни	Орехи	Малини
Северозападен	2 125	1 333	117	1 218	1 813	291	1 649	674	5 574
Северен централен	1 125	417	471	2 213	1 683	1 648	2 500	587	3 495
Североизточен	4 763	1 295	1 024	2 138	3 881	1 012	3 344	308	4 286
Югоизточен	1 461	2 706	859	2 891	2 076	1 193	2 833	571	5 111
Южен централен	6 542	3 226	656	4 078	4 222	3 168	2 987	422	3 764
Югозападен	4 267	5 042	2 725	1 070	1 883	3 155	76	2 000	1 054
Среден добив за страната:	4 340	3 541	858	2 514	3 018	2 273	2 714	381	3 908

Източник: МЗГ, дирекция "Агростатистика" – "Наблюдение на производството на плодове – реколта 2002"

* Средният добив е изчислен за площи равни и по-големи от 0,1 хектар

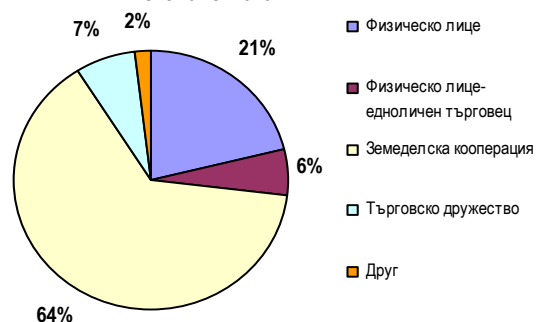
При изчислението на средния добив не са взети предвид площи с овощни видове под 0.1 хектара. Като цяло средните добиви от основните овощни видове за страната не се променят значително в сравнение с 2001 год. Единствено при сливите, кайсиите и зарзалите се наблюдава известно намаление. По-високи средни добиви в сравнение с 2001 год. са отчетени при ябълките, крушите, вишните и орехите.

Юридически статут на стопанствата

Около 64% от стопанисваните площи с овощни насаждения са концентрирани в земеделски кооперации, чийто дял е едва 5% от стопанствата, отглеждащи овощни видове. Районите с най-висок относителен дял на площи с овощни насаждения, стопанисвани от земеделски кооперации, са Южен централен и Северен централен – съответно 83% и 72%.

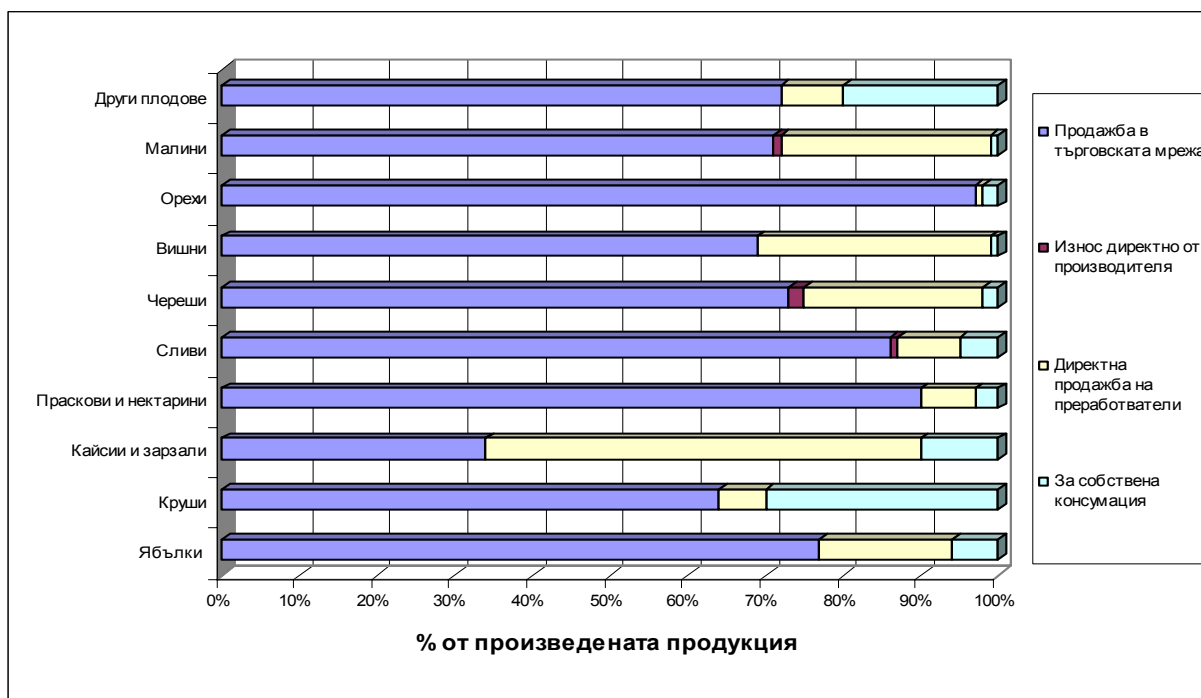
Над 90% от стопанства, отглеждащи овощни насаждения в България, са физически лица и стопанисват близо 21% площите с овощни видове.

Разпределение на общите площи с овощни насаждения спрямо юридическия статут на стопанствата

Източник: МЗГ, дирекция "Агростатистика" – "Наблюдение на производството на плодове – реколта 2002"

Реализация на продукцията - реколта`2002

Източник: МЗГ, дирекция "Агостатистика" – "Наблюдение на производството на плодове – реколта`2002"

В търговската мрежа са реализирани 78.4% от произведените плодове - реколта`2002. Делът на директната продажба на преработватели е едва 14.5%. Само 0.6% от продукцията е реализирана като износ директно от производителите и 6.5% е за собствена консумация.

Проведени агротехнически мероприятия през 2002 год.

Проведени растително-защитни мероприятия през 2002 год.

Овощен вид	Площи, подхранвани с изкуствени торове (ха)	Площи, подхранвани с естествен тор (ха)	Площи с овощни видове при които е извършена резитба (ха)	Среден брой проведени растително-защитни мероприятия срещу болести и неприятели
Ябълки	2 104	492	4 824	3.6
Круши	91	53	184	1.8
Кайсии	1 532	902	3 775	2.1
Праскови	1 140	99	3 377	3.4
Сливи	2 571	662	11 509	1.7
Череши	3 196	210	3 364	2.2
Вишни	422	221	2 633	2.1
Орези	18	14	501	0.8
Малини	830	227	916	1.9
Други	5 178	1 016	3 627	1.4
Общо:	17 082	3 896	34 710	1.8

Източник: МЗГ, дирекция "Агостатистика" – "Наблюдение на производството на плодове – реколта`2002"

През 2002 год. близо 21 хил. хектара с овощни насаждения са подхранени с изкуствени и естествени торове, което представлява едва 34% от площите с реколтирани и млади, невстъпили в плододаване, овощни насаждения. При основните овощни насаждения с най-много наторени площи са черешите, сливите и ябълките. Ябълките и прасковите са пръскани най-често срещу болести и неприятели през 2002 год., ябълките средно 3.6 пъти, а прасковите – 3.4 пъти.

През 2002 год. са напоявани едва 11 хил. хектара с овощни насаждения. Най-често използваният начин на напояване е гравитачният. При 82% от напояваните площи е приложено гравитачно напояване. Относителният дял на площите, напоявани капково и чрез дъждуване, е едва 5%.

Около 12 хил. хектара с овощни насаждения са застраховани през 2002 год., което представлява близо 20% от площите с реколтирани и млади, невстъпили в плододаване, овощни насаждения. От основните видове при сливите и малините този процент е най-висок – съответно 35% и 26%, следвани от черешите и вишните - с 23% и 22%.

Най-често използваният метод за поддържане на почвената повърхност при овощните насаждения през 2002 год. е физико-механичният. Близо 68% от реколтираните и младите, невстъпили в плододаване площи с овощни насаждения са обработени чрез този метод. От основните видове при ябълките, прасковите, малините и вишните този дял е най-висок – съответно 89%, 79%, 73% и 71%, а при орехите е най-нисък – 30%. Едва при 8% от площите, заети с реколтирани и млади, невстъпили в плододаване, овощни насаждения борбата с плевелите е водена химично. Незначителни по размер площи са обработени термично, като половината от тях са заети с ябълкови насаждения.

Статистическа тайна

За да се гарантира тайната на индивидуалните данни, събрани от анкетьорите от регионалните представителства на дирекция "Агростатистика" при Министерството на земеделието и горите, някои от получените данни не се публикуват и се заместват със "s" в следните случаи:

- Има по-малко от 3 стопанства в разглежданата категория;
- Едно от стопанствата в разглежданата категория обхваща повече от 85% от дейността в тази категория.

Цел на наблюдението: да се установят основните характеристики в овощарството, а именно - площи, видове и производство на плодове.

Метод на наблюдението: извадката е съставена въз основа на списък на регистрирани земеделски стопанства, отглеждащи овощни насаждения, и стопанства, обработващи земя в точки, заети с овощни насаждения, достигнати за анкета чрез извадка на основа на наблюдението за заетостта и използването на територията на България (БАНСИК).

Въпросник: състои се от четири страници, разделен на три основни дяла:

- Административна информация за анкетираното стопанство;
- Площ на овощните видове, производство и реализация на реколтата 2002;
- Проведени агротехнически и растително-защитни мероприятия.

Начин на провеждане: Анкетата е организирана от дирекция "Агростатистика" при Министерство на земеделието и горите и е реализирана със съдействието на 28-те областни дирекции "Земеделие и гори" през месец април 2003 год. чрез интервю, осъществено от специално обучени анкетьори, които на място са анкетирали ръководителите на съответните стопанства.

Разпределение на административните области на шест района на планиране (NUTS 2): Северозападен – Видин, Враца, Монтана; Северен централен – Велико Търново, Габрово, Ловеч, Плевен, Русе; Североизточен – Варна, Добрич, Разград, Силистра, Търговище, Шумен; Югоизточен – Бургас, Сливен, Ямбол; Южен централен – Кърджали, Пазарджик, Пловдив, Смолян, Стара Загора, Хасково; Югозападен – Благоевград, Кюстендил, Перник, София (столица), София.

Резултатите от провежданите от дирекция "Агростатистика" при Министерство на земеделието и горите анкети са един от основните източници за определяне на селскостопанската политика на страната. Тези данни ще бъдат използвани при преговорите с Европейския съюз по глава "Земеделие" в съответните сектори и ще служат при определяне на праговете за производство на земеделски продукти в България.

Публикацията е приключена редакционно на 31. 08. 2003 год.
Отговорник на публикацията: Нели Георгиева
Редакция: МЗГ, дирекция "Агростатистика", в сътрудничество с Ландсис
Композиция и печат: МЗГ, дирекция "Агростатистика"

За повече информация: МЗГ, дирекция "Агростатистика"
Тел./факс: 980 82 94;
E-mail: agrostat@mzgar.government.bg
Интернет страница на МЗГ: www.mzgar.government.bg
Публикацията е изготвена в резултат на проведена анкета в рамките на програма ФАР БГ 0103.08